

Regeringskansliet,
Försvarsdepartementet
samt sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
Rättssekretariatet, Klas Johansson

Ert datum
2025-02-06

Er beteckning
Fö2024/01744

Vårt tjänsteställe, handläggare
HKV FST JUR Ofr, Sara Westerlund,
sara.westerlund@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Försvarsmaktens remissyttrande

Försvarsmakten har lämnats möjlighet att yttra sig över Kustbevakningens hemställan om lag- och förordningsändringar för en mer effektiv samordning av civila behov av sjöövervakning och förmedling av civil sjöinformation samt insamling, bearbetning och analys av sjörelaterad information i syfte att skapa sjölägesbilder och analyser av dessa för eget och andra myndigheters behov.

Övergripande synpunkter

Försvarsmakten välkomnar Kustbevakningens ambition att öka tillgängligheten till befintlig sjöinformation för att operativt myndighetssamarbete ska underlättas, samt att Kustbevakningens roll avseende maritim säkerhet i alla konfliktnivåer är i fokus. Försvarsmakten instämmer i att det finns ett behov av att utveckla förmågan till insamling, bearbetning och förmedling av sjöinformation. I den fortsatta beredningen av hemställan behöver dock även annat pågående arbete beaktas, såsom regeringens uppdrag till Försvarsmakten och Kustbevakningen om stärkt samverkan till sjöss (Fö2025/00038). Försvarsmakten vill även i sammanhanget passa på att lyfta behovet av att det i något sammanhang görs en mer samlad översyn av ansvarsfördelningen och samordningen mellan totalförsvarets aktörer i fråga om maritim säkerhet i en nationell och internationell kontext.

För närvarande pågår en dialog mellan Försvarsmakten och Kustbevakningen gällande myndigheternas överenskommelse avseende utnyttjande av Kustbevakningen inom Försvarsmakten enligt förordningen (1982:314) om utnyttjande av Kustbevakningen inom Försvarsmakten (utnyttjandeförordningen). Även det arbetet påverkar de frågor som behandlas i hemställan, eftersom frågan

(SWE)

om hur Försvarsmakten och Kustbevakningen ska agera tillsammans under högsta beredskap också påverkar hur systemet kring sjöövervakning bör vara uppbyggt.

Såsom Försvarsmakten tidigare framfört (FM2024-6830:2) med anledning av Försvarsberedningens rapport Kraftsamling utgör Kustbevakningens sjöövervakning ett viktigt komplement till Försvarsmaktens verksamhet. Det är således viktigt att det genomförs samverkan och operativ informationsdelning mellan Försvarsmakten, Kustbevakningen och övriga statliga maritima myndigheter. Försvarsmakten anser att en ökad statlig samordning av maritima frågor är av största vikt samt att uppgifter och resurser för detta kan behöva ses över då Sverige numera är allierad i Nato, något som med fördel skulle kunna göras inom ramen för en sådan bredare översyn som nämns ovan. Det finns annars en risk att parallella funktioner byggs upp på ett sätt som inte är ändamålsenligt.

I sitt nya budgetunderlag för 2025 (FM2023-24770:26, bilaga 1) har Försvarsmakten även framfört att myndigheten delar Försvarsberedningens bedömning att Kustbevakningens roll avseende maritim säkerhet kommer att öka i fred, höjd beredskap och krig. Detta gäller särskilt den sjöövervakning som Kustbevakningen ansvarar för, men även dess uppgift att upptäcka och förhindra internationell brottslighet till sjöss. Att Kustbevakningen ökar sin förmåga avseende sjöövervakning är därmed av stor betydelse för den samlade statliga förmågan. Detta gäller särskilt eftersom "övervakning" är en av Kustbevakningens författningsreglerade uppgifter då myndigheten inordnas i Försvarsmakten vid höjd beredskap och krig, som en del av krigsorganisationen och det militära försvaret enligt utnyttjandeförordningen. Försvarsmakten bedömer att för såväl det civila som det militära försvaret så utgör bedrivandet av sjöövervakning en mycket högt prioriterad uppgift, särskilt i rådande säkerhetspolitiska läge. Enligt Försvarsmakten vore det därför önskvärt om detta även återspeglades i Kustbevakningens instruktion.

Framtagande av sjölägesbilder och analyser av dessa

Försvarsmakten delar uppfattningen att det bör vara en prioriterad fråga för Kustbevakningen att utveckla myndighetens förmåga och kapacitet att kunna tillhandahålla mer kompletta och relevanta sjölägesbilder till de myndigheter som är i behov av sjörelaterad information och tillstyrker hemställan i denna del.

Försvarsmakten tillstyrker även att ett långsiktigt mål för Kustbevakningen bör vara att kunna ta en tydligare ledande roll i den civila sjöövervakningen och med utgångspunkt i den aktivt arbeta med att tillgodose Sveriges behov av bearbetning och analys av sjöläget.

Försvarsmakten instämmer vidare i att det är av särskild betydelse att Kustbevakningen med en uppdaterad civil sjölägesbild kan komplettera Försvarsmaktens sjölägesbild och därmed bidra till en mer sammansatt och komplett militär sjölägesbild. Trots den skrivning i prop. 1999/2000:30 som citeras i hemställan om att Kustbevakningen ska tillse att berörda civila

myndigheter ges tillgång till aktuell information, får det inte råda någon tvekan om att även Försvarsmakten är en sådan berörd myndighet som Kustbevakningen ska förmedla civil sjöinformation till enligt 15 § förordningen (2019:84) med instruktion för Kustbevakningen. Det gäller även sjölägesbilder och analyser enligt den föreslagna 15 a §. Det är även angeläget att Försvarsmakten tilldelas direktåtkomst till relevant information.

Slutligen anser Försvarsmakten att det finns ett behov av att sammanställa Kustbevakningens civila sjölägesbild med Försvarsmaktens militära sjölägesbild. På sikt behöver därför övervägas var ansvaret för att ta fram en *sammanställd* sjölägesbild bör ligga, i form av ett nationellt sjöläge¹. Det kommer bland annat förutsätta en förmåga att hantera säkerhetsskyddsklassificerad information samt att utbyta information med våra allierade inom Nato. Försvarsmakten anser att det vore lämpligt om ansvaret för ett aktuellt och sammanställt sjöläge låg hos Försvarsmakten, genom sammanställning av egen sensorinformation och andra informationskällor vid berörda myndigheter eller aktörer.

Sjöövervakningsrådets sammansättning och roll

Försvarsmakten ingår i samrådsorganet för civil sjöövervakning (Sjöövervakningsrådet) och samverkar i dagsläget med Kustbevakningen på såväl strategisk som operativ och taktisk nivå. Försvarsmakten anser att Sjöövervakningsrådet är ett värdefullt forum för samordnat stöd till Kustbevakningen och instämmer i att det finns en potential i att utveckla Sjöövervakningsrådets arbete. I fråga om Kustbevakningens mandat att besluta om Sjöövervakningsrådet behöver det dock vara tydligt att de andra myndigheterna själva styr över de resurser som de bidrar med. Det behöver också vara tydligt att Sjöövervakningsrådet endast är ett samverkansorgan utan eget mandat att fatta beslut för respektive myndighets räkning.

Offentlighets- och sekretessreglering

Det finns anledning att närmare analysera vilken typ av information som är avsedd att behandlas i Sjöbasis med anledning av Kustbevakningens förslag, både i fråga om analysernas innehåll och behovet av ytterligare tillförsel av information från de olika myndigheterna. Om det är fråga om uppgifter som enskilt eller aggregerat är säkerhetsskyddsklassificerade enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) behöver också förutsättningarna finnas på plats för att hantera sådan information.

Samhällsekonomisk analys

Försvarsmakten instämmer i att även övriga myndigheter som ingår i Sjöövervakningsrådet kan behöva tillföras resurser. Som anförts ovan anser

¹ Inom Nato benämns det sammanställda sjöläget som MSA (Maritime Situational Awareness) och består både av militär och civil (MPOL-Maritime Patterns of Life) information.

Försvarsmakten att det också finns ett behov av en bredare samhällsekonomisk analys av hur sjöövervakningen bör organiseras för ett så effektivt resursutnyttjande som möjligt.

I beredningen av detta ärende har jurist Maria Andersson, handläggare Anton Arnesson, kommandörkapten Anders Kallin, kommandörkapten Ulrika Mohlin och jurist Otto Swedrup deltagit.

Detta yttrande har beslutats av ställföreträdande chefsjurist Helene Arango Magnusson. I den slutliga handläggningen har stabschef Hampe Klein, sektionschef Annika Grahn, avdelningsdirektör Johan Askerlund, kommandör Anders Bäckström, kommandörkapten Fredrik Hansson och, som föredragande, försvarsjurist Sara Westerlund deltagit.

Arango Magnusson, Helene

Ställföreträdande chefsjurist

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Sändlista

Regeringskansliet, fo.remissvar@regeringskansliet.se, med kopia
Försvarsdepartementet till fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Inom myndigheten för kännedom

HKV FST CIO
HKV FST STRA
MUST
MS